

KOMMISSIONENS BESLUT (EU) 2023/1786**av den 15 september 2023****om upphävande av beslut 2006/928/EG om inrättande av en mekanism för samarbete och kontroll av Rumäniens framsteg vid uppfyllandet av de särskilda riktmärkena för reformen av rättsväsendet och kampen mot korruption**

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen,

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av anslutningsakten för Bulgarien och Rumänien, särskilt artiklarna 37 och 38, och

av följande skäl:

- (1) I sin uppföljningsrapport av den 26 september 2006 om Bulgariens och Rumäniens beredskap för medlemskap i EU ⁽¹⁾, före Rumäniens anslutning till unionen, identifierade kommissionen ett antal frågor, särskilt rörande rättsväsendets och de rättsvårdande organens ansvarighet och effektivitet i Rumänien, som krävde ytterligare framsteg för att säkerställa förmågan att genomföra och tillämpa de åtgärder som antagits för att upprätta den inre marknaden och området med frihet, säkerhet och rättvisa.
- (2) Den 13 december 2006 antog kommissionen beslut 2006/928/EG ⁽²⁾ om inrättande av en mekanism för samarbete och kontroll av Rumäniens framsteg vid uppfyllandet av de fyra särskilda riktmärkena för reformen av rättsväsendet och kampen mot korruption. I det beslutet anges att det ska upphävas när alla riktmärken har uppfyllts på ett tillfredsställande sätt.
- (3) Enligt beslut 2006/928/EG ska Rumänien regelbundet rapportera till kommissionen om framstegen mot riktmärkena. Kommissionen överlämnade sina kommentarer och slutsatser beträffande Rumäniens rapport till Europaparlamentet och rådet för första gången i juni 2007, och har rapporterat regelbundet sedan dess. Varje rapport från kommissionen har byggt på noggranna analyser i nära samarbete med de nationella myndigheterna, och på synpunkter från det civila samhället och andra berörda parter och observatörer.
- (4) I sin rapport från januari 2017 ⁽³⁾ genomförde kommissionen en omfattande bedömning av de framsteg som Rumänien gjort sedan samarbets- och kontrollmekanismen inrättades. På basis av detta beskrev kommissionen en tydlig väg mot att avsluta mekanismen, utifrån tolv rekommendationer som förtydligade de krav som Rumänien måste uppfylla för att uppfylla de fyra riktmärken som fastställdes i beslut 2006/928/EG. Med tanke på de framsteg som gjorts ansåg kommissionen att uppfyllandet av dessa rekommendationer skulle vara tillräckligt för att avsluta samarbets- och kontrollmekanismen, under förutsättning att det under tiden inte skulle ske någon utveckling som tydligt skulle vända utvecklingen. Många av rekommendationerna fokuserade på att skapa interna säkerhetsåtgärder för att säkerställa varaktiga resultat och för att visa att pågående reformer skulle fortsätta och framstegen konsolideras, också utan mekanismen.

⁽¹⁾ Uppföljningsrapport om Bulgariens och Rumäniens beredskap för medlemskap i EU, den 26 september 2006, KOM(2006) 549.

⁽²⁾ Kommissionens beslut 2006/928/EG av den 13 december 2006 om inrättande av en mekanism för samarbete och kontroll av Rumäniens framsteg vid uppfyllandet av de särskilda riktmärkena för reformen av rättsväsendet och kampen mot korruption (EUT L 354, 14.12.2006, s. 56).

⁽³⁾ Kommissionens rapport om framsteg i Rumänien enligt samarbets- och kontrollmekanismen, COM(2017) 44 final.

- (5) Sedan dess har kommissionen utfört fyra bedömningar av framstegen för genomförandet av rekommendationerna ⁽⁴⁾. I kommissionens rapporter om framsteg i Rumänien enligt samarbets- och kontrollmekanismen från sent 2017 till 2019 konstaterades en tillbakagång i reformerna. Åtgärder som vidtagits av Rumänien ledde till att frågor som man i rapporten från januari 2017 hade betraktat som avslutade återupptogs, och ytterligare åtta ytterligare rekommendationer lades fram i rapporten i november 2018 ⁽⁵⁾.
- (6) I sin rapport från juni 2021 välkomnade kommissionen Rumäniens framsteg mot ett snabbt avslutande av samarbets- och kontrollmekanismen ⁽⁶⁾. Kommissionen tog särskilt hänsyn till Rumäniens förnyade reformarbete och arbete för att vända tillbakagången under perioden 2017–2019. Den noterade framsteg när det gäller alla återstående rekommendationer, och att många var på väg att uppfyllas om framstegen förblev stabila.
- (7) I kommissionens rapport från november 2022 ⁽⁷⁾ ansågs att de framsteg som Rumänien har gjort inom ramen för samarbets- och kontrollmekanismen var tillräckliga för att landet skulle kunna uppfylla de åtaganden som det gjort när det anslöt sig till unionen och att alla fyra riktmärken som angavs i beslut 2006/928/EG, och som förtydligades genom de tolv rekommendationerna i rapporten från januari 2017 och de åtta ytterligare rekommendationerna i rapporten från november 2018, hade uppfyllts på ett tillfredsställande sätt. Kommissionen noterade särskilt de framsteg som Rumänien gjort för att stärka rättsväsendets oberoende och effektivitet genom en omfattande översyn av rättsväsendet. Nya lagar antogs som medförde viktiga förändringar när det gäller domarnas karriärorganisation och ansvarsordningar, högt uppsatta åklagares utnämning, uppsägning och befogenheter, samt den rättsliga inspektionens förvaltning. Kommissionen noterade också framsteg med genomförandet av den nationella strategin mot korruption och de positiva resultat när det gäller att utreda och bestraffa korruption på hög nivå. Den noterade vidare att de institutioner som ansvarar för att tillämpa regler om integritet och intressekonflikter samt för att förvalta och återkräva tillgångar som härrör från brottslig verksamhet har fungerat effektivt.
- (8) Kommissionen noterade i slutsatserna av sin rapport från november 2022 tre särskilda åtaganden som gjorts av den rumänska regeringen. Rumäniens president informerade kommissionen genom en skrivelse av den 28 juni 2023 om de åtgärder som vidtagits för att fullgöra dessa åtaganden. För det första åtog sig Rumänien att ytterligare analysera och ta största möjliga hänsyn till Venedigkommissionens yttranden om dess lagar, och mer generellt om ytterligare åtgärder krävs. En panel med experter på hög nivå inrättades för att reflektera över lämpliga lagstiftningslösningar för att följa upp Venedigkommissionens yttrande, i syfte att ytterligare stärka rättsväsendets effektivitet och oberoende. För det andra åtog sig Rumänien att slutföra översynen av strafflagen och straffprocesslagen för att säkerställa anpassning till de beslut som landets författningsdomstol har fattat sedan 2016. Lagstiftning om detta antogs av det rumänska parlamentet den 28 juni 2023. Slutförandet av översynen av de två lagarna är också en del av Rumäniens åtaganden inom ramen för planen för återhämtning och resiliens ⁽⁸⁾. Slutligen uttryckte den rumänska regeringen sitt förtroende för det nya Högsta rättsrådets förmåga att bidra till drivkraften bakom reformen och ge ny kraft åt öppenhet och ansvarsskyldighet. Högsta rättsrådet har antagit ett uttalande om principer om öppenhet och ansvarsskyldighet, som offentliggjordes den 3 april 2023.
- (9) Alla riktmärken som anges i beslut 2006/928/EG och som förtydligats genom de tolv rekommendationerna i rapporten från januari 2017 och de åtta ytterligare rekommendationerna i rapporten från november 2018, liksom de särskilda åtaganden ⁽⁹⁾ som anges i slutsatserna i rapporten för 2022, har därför uppfyllts på ett tillfredsställande sätt.

⁽⁴⁾ COM(2017) 751. COM(2018) 851. COM(2019) 499. COM(2021) 370.

⁽⁵⁾ COM(2018) 851.

⁽⁶⁾ COM(2021) 370.

⁽⁷⁾ COM(2022) 664.

⁽⁸⁾ Rådets genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Rumäniens plan för återhämtning och resiliens, den 26 oktober 2021, ST 12319/2021 INIT. Kommissionen kommer att bedöma delmålens uppfyllande i Rumäniens plan för återhämtning och resiliens efter det att Rumänien lämnat in den relevanta betalningsansökan.

⁽⁹⁾ Denna bedömning påverkar inte bedömningen av uppfyllandet av relevanta milstolpar och mål i Rumäniens plan för återhämtning och resiliens.

- (10) Utvecklingen av situationen i unionen när det gäller rättsstatsprincipen har skapat ett nytt sammanhang kring kommissionens samarbete med Rumänien. I synnerhet utgör den årliga rapporteringscykeln för rättsstatsprincipen, som lanserades genom kommissionens meddelande från juli 2019 *Att stärka rättsstatsprincipen inom unionen* ⁽¹⁰⁾ och i ordförande Ursula von der Leyens politiska riktlinjer, en fortlöpande ram med ett långsiktigt perspektiv som ska åtfölja hållbara reformer, med Rumänien liksom med andra medlemsstater. Som en del av den cykeln stimulerar kommissionens årliga rapport om rättsstatsprincipen, som sedan 2022 också innehåller rekommendationer till medlemsstaterna, en positiv riktning i frågor som rör rättsstatsprincipen, fördjupar dialogen och den gemensamma medvetenheten och förhindrar att utmaningar uppstår eller fördjupas. Den kommer att göra det möjligt att övervaka genomförandet av Rumäniens överenskomna reformer.
- (11) Kommissionen lade fram sin rapport från november 2022 om Rumäniens framsteg inom ramen för samarbets- och kontrollmekanismen till behörigt utskott i Europaparlamentet. Kommissionen tog vederbörlig hänsyn till de synpunkter som inkommit från Europaparlamentet genom en skrivelse från Europaparlamentets talman av den 6 februari 2023.
- (12) Kommissionen lade fram sin rapport från november 2022 om Rumäniens framsteg inom ramen för samarbets- och kontrollmekanismen för den berörda arbetsgruppen i rådet, och kommissionen tog vederbörlig hänsyn till rådsordförandeskapets rapport av den 16 december 2022.
- (13) Den 5 juli 2023 informerade kommissionen rådet om sin avsikt att upphäva beslut 2006/928/EG om inrättande av en samarbets- och kontrollmekanism för Rumänien och att slutgiltigt avsluta mekanismen. Detta meddelades också Europaparlamentet. I en skrivelse av den 26 juli noterade rådet kommissionens avsikt att formellt avsluta samarbets- och kontrollmekanismen för Bulgarien och Rumänien.
- (14) Beslut 2006/928/EG bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Beslut 2006/928/EG ska upphöra att gälla.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 15 september 2023.

På kommissionens vägnar
Ursula VON DER LEYEN
Ordförande

⁽¹⁰⁾ COM(2019) 343.